

Miljövänner för kärnkraft

Ärade miljövänner och medlemmar i MFK

Här kommer information om vår verksamhet första halvåret 2011

Ni som vill hänga med aktivt följer vår hemsida och vad som sänds via mailinglistan (se slutordet). Detta blad är i första hand riktat till er som inte har inte dessa möjligheter.

MFKs 23e årsmöte den 19 mars 2011

Denna gång ägde det rum i Ringhals Infocenter. Deltagarna kunde uppleva den intressanta utställningen och dessutom bjöds det på demonstration av en av Ringhals fyra simulatorer. Det finns en simulator för varje typ av anläggning som används för träning av driftpersonal och deltagarna fick uppleva hur det är att vara i kontrollrum 3 (eller 4, dessa är identiska) vid olika situationer. Vitsen med simulatorerna är att man kan träna operatörerna för driftfall som inträffar sällan eller aldrig. Till och med osannolika händelser och haverier kan simuleras under realistiska förhållanden. Här är det ofta svettigare för driftoperatörerna än vad den dagliga driften kan erbjuda.

Händelserna i Japan diskuterades mycket och som extranummer bjöds på ett sammandrag av vad som uppfattats ha hänt, baserat på den då inkomna, ganska knapphändiga och delvis motsägande informationen.

Det sedvanliga uttalandet från årsmötet handlade naturligtvis om Japan. Se artikel nedan.

Styrelsen för 2011 ser ut som följer:

Ordförande	Mikael Ståldal
Vice ordförande	Nils-Erik Nilsson
Kassör	Ulf Tegrell
Sekreterare	Lars Wiegert
Styrelseledamöter	Sigvard Särnmark Olof Leander Carl-Erik Magnusson
Styrelsesuppleanter	Lars Persson Janne Wallenius

Uttalandet från årsmötet

Följande artikel sändes som pressmeddelande.

(siffrorna om uppskattade dödsfall i långtidsförloppet justerade efter säkrare information)

Japan – Kärnkraften klarade naturkatastrofen bättre än vattenkraften

Vad som inte har synts mycket i media-rapporteringen om naturkatastrofen i Japan var att en fördämning till ett vattenkraftverk brast och spolade bort ett helt samhälle. Ett oljeraffinaderi och en kemisk fabrik brann också upp, vilket lär ha orsakat ett flertal döda och omfattande miljö- och hälsofarliga utsläpp.

Däremot tog ganska snart händelserna i kärnkraftverket Fukushima, varav ännu ingen förolyckats, full dominans över nyhetsrapporteringen. Antikärnkraftsjournalistikens gamar gottar sig i den ena snaskiga rubriken efter den andra om teoretiska risker med förhöjd strålning, medan de 27.000 döda kommer i skymundan.

Faktum är att till och med den hittills allra värsta kärnkraftsolyckan bleknar i sammanhanget. Vad som hände i Tjernobyli enligt den officiella rapporten var att 30 personer omkom vid själva olyckan och uppstädningen. 4.000 fall av sköldkörtelcancer, varav alla utom 20 personer tillfrisknade efter behandling. I långtidsförloppet (80 år) tros 5.000 förtida dödsfall i cancer i Europa inträffa på grund av Tjernobyli, men under samma period dör 80 miljoner av cancer av andra orsaker. Det blir mindre än 0.1 promille, knappt mätbart alltså.

I Tjernobyli-fallet, en sovjetisk halvmilitär konstruktion, råkade reaktorn ut för nukleär kriticitet och stora delar av härden flög i luften och kontaminerade stora markområden med tunga långlivade isotoper. I en lättvattenreaktor som de i Fukushima blir det en förhållandevis beskedlig härds smälta. Av den information som hittills varit tillgänglig så är de inre delarna, de sk reaktorinneslutningarna intakta och härds smältan stannar kvar där. De utsläpp som skett är intermittenta utsläpp av

gasformiga ämnen med ganska korta halveringstider. Detta styrks av att mätvärdena varierar från gång till annan.

Vad som hittills framkommit pekar mot att resultatet blir tre stycken härdsmltor av typen Three Mile Island (Harrisburg, 1979) med övergående kortlivade gasformiga utsläpp och (i Fukushima) troligen med viss markkontamination i närområdet i storleksordningen nära de gällande säkerhetsnivåerna. Three Mile Island hade inga utsläpp som skadade någon och ingen behövde evakueras.

Det värsta är att skrämselfjournalistiken får många att må väldigt dåligt. Det blir inte bättre av att myndigheterna här hemma går ut med att nu har vi minsann fått radioaktivt jod ända hit. En helt onödig uppgift när man betänker att det rörde sig om en tusendels becquerel per kubikmeter luft och att varje människa går omkring och strålar med 5.000 becquerel av helt naturlig orsak (kalium 40)! Här har SSM en viktig roll att få folk att förstå proportionerna och inte bli skrämnda i onödan.

25-årsdagen av Tjernobyl

Följande pressmeddelande sändes ut inför 25-årsdagen av olyckan i Tjernobyl:

Natten till den 26 april 1986 havererade en reaktor i Tjernobyl och många minns detta med en rysning och förtroendet för kärnkraften sjönk dramatiskt, av förståeliga skäl. Tyvärr är många skrämnda helt i onödan. Under de drygt 40 år som civil kärnkraft funnits har reaktorerna världen över tillsammans drivits i över 10.000 reaktorår. Under hela denna tid har det hittills bara inträffat två olyckor med konsekvenser för befolkning utanför själva kraftverket, nämligen Tjernobyl och nu nyligen Fukushima i Japan. Ytterligare en olycka som etsat sig fast i medvetandet är Three Mile Island nära Harrisburg i Pennsylvania som ägde rum 1979. I det fallet inskränkte sig förloppet till en härdsmlta helt utan påverkan på omgivningen. Ingen blev skadad och ingen behövde evakueras.

Av dessa händelser var Tjernobyl den värsta som kan komma ifråga. Genom en kombination av osäker konstruktion och mänskligt felhandlande blev reaktorhärden kritisk och större delen av den blåste upp i luften och spred sig över stora områden. Men hur stor påverkan hade egentligen Tjernobyl på människa och miljö? En grundlig undersökning gjordes åren 2003-2005 och redovisas i den

ansedda rapporten, [The Chernobyl Legacy](#) (Arvet efter Tjernobyl) som bl.a IAEA, WHO och FN står bakom. Enligt rapporten inskränker sig de hittills kända dödsfallen till 30 personer av de minst 100.000 som deltog i släckningen och upprensningen på kraftverket. Den enda påvisade inverkan på befolkningen är en tydlig ökning av sköldkörtelcancer med 4000 fall. Av dessa dog 20 personer medan resten tillfrisknade efter medicinsk behandling. Totalt har alltså enbart 50 dödsfall kunnat kopplas till Tjernobyl.

I långtidsförloppet uppskattar WHO att teoretiskt kan ytterligare ca 9000 dödsfall i cancer på grund av Tjernobyl inträffa under en hel generation (80 år) bland de 6.600.000 individer som fått stråldos över 14 mSv efter olyckan, men eftersom 22% av befolkningen dör i cancer av andra 'vanliga' orsaker så kan bidraget från Tjernobyl bara räknas i promille och det drunknar i de normala variationerna. Enligt [andra uppskattningar](#) skulle ca 22.300 dödsfall i cancer på grund av Tjernobyl kunna ske i hela världen, men trots att denna teoretiska siffra kan verka hög, så försvinner den helt jämfört med de 1,5 miljarder dödsfallen i cancer som ändå inträffar av andra orsaker under samma tid. Motsvarande teoretiska siffra i Sverige är ca 300 fall under 20 år, som ska jämföras med 475.000 dödsfall i 'vanlig' cancer. Under samma tid har 800 dött av hudcancer på grund av solstrålning. Sett i proportion till totalen så blir påverkan från kärnkraftsolyckor trots allt små, till och med mindre än solstrålning.

Intressant är också att djurlivet kring Tjernobyl mer än återhämtat sig inom den sk förbjudna zonen. Antalet vilda djur är nu mycket högre än innan evakueringen. Det visar att den största påverkan på miljö och natur är människan själv med sin blotta närvaro.

Man ska naturligtvis inte förringa den tragedi som Tjernobyl var, men vissa grupper har kraftigt överdrivit olyckans konsekvenser för att framhäva sin egen agenda och media har hakat på. Denna skrämselfpropaganda har fått många att må dåligt. I själva verket, Tjernobyl och Fukushima till trots, visar statistiken att kärnkraftens påverkan på miljö och människa är klart mindre än de flesta av andra verksamheter, inklusive solbadande.

Reaktion på det tyska beslutet

Som bekant så beslöt den tyska röd-gröna koalitionen med anledning av Fukushima att

stänga sju kärnkraftverk omedelbart och resterande kraftverk inom tio år.

MFK reagerade på sin hemsida med följande artikel:

Tysklands galna energipolitik

För mindre än ett år sedan så beslöt den borgerliga tyska regeringen med Angela Merkel i spetsen att förlänga drifttiden för tysk kärnkraft till 2040 och övergav därmed den avvecklingslinje som en tidigare socialdemokratiska regeringen beslutat.

Nu har samma tyska regering med samma Angela Merkel i spetsen regering beslutat att kärnkraften ska avvecklas till 2022.

Denna kovändning är naturligtvis föranledd av [olyckan i Fukushima](#). Men olyckan i Japan orsakades av en kraftig jordbävning följt av en stor tsunami. Någon sådan tsunami kan omöjligt drabba något tyskt kärnkraftverk, och det är oerhört förhastat och missriktat att avveckla den tyska kärnkraften med anledning av Fukushima.

Detta är inget annat än en motbjudande och totalt ansvarslös uppvisning av ohämmad populism. Trots allt snack om satsningar på förnybar energi så kommer detta tveklöst leda till ökad användning av fossilt kol och naturgas, vilket leder till ökad klimatpåverkan, ökat beroende av Ryssland, sämre miljö och fler döda av [luftföroreningar](#) och kolgruveolyckor. Dessutom så lär det leda till högre elpriser inte bara i Tyskland utan troligtvis även i grannländerna som Sverige.

Det är bra att den svenska regeringen kritiserar detta beslut. Man bör dock dra slutsatsen att det är dags att tillåta en ytterligare utbyggnad av kärnkraften i Sverige för att kunna motverka de negativa följderna av det tyska beslutet. Ta bort taket på 10 reaktorer i Sverige och tillåt nybyggnad utan att man måste stänga gamla samtidigt.

Aktiviteter

Annonsering

Hittills i år har vi haft annons i AIP nr 1 2011. Inför SAP extrakongress hade vi en annons i AIP kongressutgåva samt nr 10 av LO-tidningen. DN hade en temabilaga om ren energi, där kärnkraften fick plats med en artikel om nya reaktortyper och där hade vi också en annons. Som bekant har DN stor spridning, men vi fick bra rabatt på annonsen. I juni hade vi ånyo annons i LO-tidningen och AIP. Google-annonsen fortsätter som innan. Tema

på den har varit på Fukushima och strålningens överdrivna risker.

Almedalen

I år har vi synts i Almedalen igen och delat ut flygblad med följande innehåll:

Kärnkraft – Ja tack!

Den globala elproduktionen har de senaste 20 åren stigit med 60 %. I Kina har den stigit med 360 % och utvecklingen fortsätter.

Energibesparingar i Sverige, EU och övriga industriländer är välkomna, men räcker inte för att bryta trenden med globalt ökande elanvändning.

Idag utgörs den globala elproduktionen till 2/3 av fossila bränslen (kol, olja, naturgas), 1/6 av kärnkraft och 1/6 av förnybart. Om vi ska klara klimatet så måste den fossila elproduktionen bort nästan helt under de närmaste decennierna. Produktionen från kärnkraft och förnybart måste minst tredubblas. Det klarar vi inte utan att bygga ut kärnkraften!

Visste du att...

- Kärnkraften är lika miljöneutral som vindkraft och vattenkraft.
- Avfallsfrågan är löst, amerikanska WIPP är redan i drift och KBS-3-metoden i Sverige är färdig att användas.
- Uranbrytning inte värre än annan gruvbrytning
- Ingen människa skadades vid Harrisburgolyckan.
- Ännu har ingen skadats av strålningen från Fukushima.
- Totalt uppskattas 5000 människor under en hel generation dö p.g.a. Tjernobyli
- 200 000 människor dog p.g.a. vattenkraftsolyckan Banqiao i Kina.
- Luftföroreningar från förbränning dödar 600 000 människor varje år, varav en stor del kommer ifrån kolkraft.

På baksidan av flygbladet anges länkar till olika källor som styrker påståendena ovan.

Bevakning av pressklipp

Fortgår via mailinglistan varje kväll som det finns intressanta artiklar publicerade. Många uppskattar dessa, och det sporrar till viss aktivitet med egna artiklar och bemötanden på tidningarnas web-sidor.

Tidningsartiklar

GP hade den 1 april en stort uppslagen artikel om kärnkraftsexperten som ansågs mindre trovärdiga för att de är positiva till kärnkraft och

bl.a medverkat i MFKs styrelse. Rubriken var Vem kan man lita på? Och hela artikeln var oerhört tendensiös. Speciellt inriktade den sig mot professorerna Imre Pazzit och Janne Wallenius. Imre kontrade med ett genmäle och MFK skrev på sin hemsida att vi är en helt ideell förening som inte sponsras av kärnkraftsbranschen. Vår slutkläm var Vem ska man annars lita på om inte dem som vet?

Artikelskrivandet i övrigt har måhända varit mindre ambitiöst än förra året, men några har varit i Elbranschen och pressmeddelande hade vi i Newsdesk på natten 25 år efter Tjernoby.

Remisser

Inga remisser har besvarats sedan förra medlemsutskicket, men nu är tre aktuella för besvarande i höst och senare.

Möten, seminarier mm

TV-debatt den 24 mars. Nisse och Michael Karnerfors deltog.

Elforsk i januari om förutsättningar för ny kärnkraft, Bengt Barkman deltog.

Till minne av Frigyes Reisch

Docenten i kärnsäkerhet vid KTH Frigyes Reisch, Stockholm har den 8 juli avlidit i en ålder av 78 år. Han sörjes närmast av hustrun Zsuzsanna och barnen Ann-Britt, Anders och Lotta. Frigyes Reisch var född i Budapest och flydde från Ungern under krisen 1956. Han var i Budapest utbildad till civilingenjör.

Stort Tack till alla er alla som stödjer Miljövänner för kärnkraft! Vår förening ger ett viktigt bidrag till debatten. Vi har ett etablerat namn hos myndigheter och departement och är remissinstans vid utformning av lagar, föreskrifter mm om energi och miljö. För att få ut vårt budskap använder vi riktad annonsering, deltar i konferenser och skriver artiklar och insändare. Det senare uppmanas alla att göra och kan ni hitta inspiration, argument och fakta via vår hemsida (www.mfk.nu).

Ett bra sätt att vara med på arenan är också att ansluta sig till vår [mailinglista](#). Listan är öppen för alla medlemmar (som har email) och har som syfte att vara ett diskussionsforum inom områdena energi och miljö. Alla som anslutit sig kan väcka frågor, diskutera, dela med sig av kunskap, få argument etc. Om du vill ansluta dig till listan, gå till webbsidan <http://lists.dsv.su.se/kraft> och anmäl dig. Detta är helt utan kostnad och öppet för alla medlemmar i MFK.

Med tillönskan om en fortsatt
Skön och avkopplande sommar
hälsar vi i styrelsen

PS. Om någon, som har email ändå fått detta infoblad via posten, så har vi fel uppgift om din email-adress. Vänligen meddela snarast rätt email-adress till mfk@mfk.nu. Glöm inte heller att meddela ändrad postadress!

I Sverige arbetade Frigyes längsta tiden vid Statens kärnkraftsinspektion med kärnsäkerhet där han avancerade till överingenjör. Han anlätades av IAEA i Wien som expert för granskning av kärnsäkerhet vid kärnkraftsverk i olika länder även i f d sovjetländer och i Ungern. Efter sin pensionering verkade han vid KTH inom kärnsäkerhetsområdet med bl a seminarieverksamhet. Han skissade också på ett nytt reaktorkoncept - en kokareaktor (HP-BWR) med högre vattentryck – som publicerades i internationella kärnkraftstidningar och väckte intresse vid TOPSAFE-konferensen i Dubrovnik 2008.

Han var med i styrelsen för Miljövänner för kärnkraft tills för några år sedan och han deltog aktivt i debatten i media om kärnkraften. Han framträdde i TV i samband med kärnkraftsolyckan i Japan i våras och bedömde att olyckan borde klassas som en sju på den internationella INES-skalan. Han var den förste i Sverige som kunde göra denna bedömning genom sina ingående kunskaper om INES-skalans utformning.

Miljövänner för kärnkraft tackar Frigyes för hans stora insats i kärnkraftens tjänst!